

Dosarul nr. 3ra-1284/22
2-17169722-01-3ra-20122022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. G. Ciobanu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

25 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată a Oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului municipal Chișinău, Primăriei municipiului Chișinău și Olesei Vuico cu privire la anularea actelor administrative individuale favorabile terților

împotriva deciziei din 15 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost casată integral hotărârea din 26 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani și emisă o nouă decizie cu privire la admiterea acțiunii

constată:

La 3 mai 2017, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău și Olesei Vuico cu privire la anularea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 2/31-11 din 9 martie 2017 cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată asupra lotului de pământ din str. XXXXX Olesei Vuico, a fost autentificat Olesei Vuico dreptul de proprietate privată asupra lotului de pământ cu suprafața de 865 m² din str. XXXXX, dintre care 545 m² – fără plată și 320 m² – ca urmare a cumpărării la preț normativ, pentru exploatarea și deservirea casei de locuit particulare și a construcțiilor accesorii, conform planului anexă.

Astfel, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, în corespundere cu prevederile art. 64 din Legea privind administrația publică locală, a supus controlului obligatoriu de legalitate decizia menționată și a constatat că aceasta a fost adoptată contrar prevederilor legale.

A relatat că, în conformitate cu prevederile art. 68 din Legea privind administrația publică locală, prin notificarea nr. 1304/OT4-655 din 7 aprilie 2017, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a solicitat Consiliului municipal Chișinău abrogarea deciziei în termen de 30 de zile de la notificare, la care nu a primit niciun răspuns.

A precizat că potrivit datelor din Registrul bunurilor imobile, proprietarul terenului indicat în decizia contestată, este Republica Moldova, respectiv Consiliul municipal Chișinău nu putea decide referitor la înstrăinarea unui bun ce nu-i aparține cu drept de proprietate.

Or, Consiliul municipal Chișinău urma să respecte procedura legală descrisă de norma art. 16 din Legea cu privire la formarea bunurilor imobile, prin vânzarea-cumpărarea la preț normativ a terenului cu suprafața de 545 m², iar asupra terenului cu suprafața de 320 m², urma să fie probat că acest teren nu poate fi format ca bun imobil separat.

Ulterior, la 30 iunie 2017, Primăria mun. Chișinău a încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 2034 cu Olesea Vuico, în temeiul căruia a fost eliberat titlul de autentificate a dreptului deținătorului de teren cu numărul cadastral XXXXX, iar la 3 noiembrie 2017, prin contractul de donație nr. 19466, ultima a donat 1/2 cotă-parte din terenul vizat în decizia contestată, lui Ivan Vuico.

Prin urmare, anularea actului administrativ inițial atrage după sine și anularea actelor subsecvente, și anume, contractul de vânzare-cumpărare nr. 2034 din 30 iunie 2017, titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu numărul cadastral XXXXX eliberat pe numele Olesei Vuico și contractul de donație nr. 19466 din 3 noiembrie 2017, în partea ce ține de donarea a 1/2 cotă-parte din terenul cu numărul cadastral XXXXX.

Și-a întemeiat pretențiile în temeiul dispozițiilor art. 68 din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, art. 3 alin. (1) lit. a), 5 lit. b), 17 alin. (2), 21 alin. (1), 26 alin. (1) lit. a) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, art. 166, 167, 174, 192 alin. (2), 277, 278 CPC.

A solicitat anularea deciziei nr. 2/31-11 din 9 martie 2017, anularea contractului de vânzare-cumpărare nr. 2034 din 30 iunie 2017, anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat pe numele Olesei Vuico și anularea parțială a contractului de donație nr. 19466 din 3 noiembrie 2017.

Prin încheierea protocolară din 5 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost admis demersul parvenit din partea reprezentantului reclamantului și atrasă în proces Agenția Proprietății Publice în calitate de intervenient accesoriu.

Prin încheierea protocolară din 18 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Ivan Vuico.

Pe parcursul examinării cauzei în prima instanță, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de concretizare la cererea de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău, Primăriei municipiului Chișinău și Olesei

Vuico, terți Ivan Vuico și Agenția Proprietății Publice, solicitând anularea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 2/31-11 din 9 martie 2017, anularea contractului de vânzare-cumpărare nr. 2034 din 30 iunie 2017, anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu numărul cadastral XXXXX eliberat pe numele Olesei Vuico, anularea contractului de donație nr. 19466 din 3 noiembrie 2017 în partea ce ține de donarea 1/2 cotă-parte din terenul cu numărul cadastral XXXXX.

Prin încheierea protocolară din 2 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost atrasă în proces în calitate de terț Aliona Vuico.

Prin hotărârea din 26 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost respinsă, ca neîntemeiată, acțiunea înaintată de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat.

La 18 iunie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 9 iulie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ, a fost prezentată motivarea apelului.

Prin decizia din 15 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată integral hotărârea din 26 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani și emisă o nouă decizie cu privire la admiterea acțiunii înaintate de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat.

A fost anulată decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 2/31-11 din 9 martie 2017 cu privire la autentificarea dreptului de proprietate privată asupra lotului de pământ din str. XXXXX, Olesei Vuico.

A fost anulat contractul de vânzare-cumpărare nr. 2034 din 30 iunie 2017 încheiat între Primăria mun. Chișinău și Vuico Olesea.

A fost anulat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu numărul cadastral XXXXX din 9 august 2017 eliberat pe numele Olesei Vuico.

A fost anulat contractul de donație nr. 19466 din 3 noiembrie 2017 în partea donării 1/2 cotă-parte din terenul cu numărul cadastral XXXXX.

La 25 octombrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău au depus recurs motivat împotriva deciziei din 15 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată depuse de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, ca neîntemeiată.

La 20 decembrie 2022, în adresa Oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, Agenției Proprietății Publice, Olesei Vuico și Alionei Vuico a fost expediată copia recursului depus de Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 65 vol. II), fiind recepționată de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat la 27 decembrie 2022, de Olesea Vuico și de Aliona Vuico la 10 ianuarie 2023, ceea ce se atestă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 66-67 vol. II).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, intimații nu și-au valorificat acest drept procedural și nu au depus referințe.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că termenele procedurale sunt o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procesuale, de asigurare a celerității înfăptuirii actului de justiție și de fortificare a securității raporturilor juridice.

Aplicarea justă a normelor legale, în ceea ce privește termenele procedurale, presupune calcularea corectă a acestora. Stabilirea exactă a termenului procedural implică efectuarea unui calcul obiectiv al datei calendaristice concrete, al momentului de timp sau al începutului (expirării) evenimentului, fapt care permite efectuarea sau determină abținerea de la realizarea anumitor acțiuni procesuale. Calculul greșit al termenului procedural conduce la încălcarea (nerespectarea) sau omiterea acestuia, fapt care determină decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură și, drept consecință, declararea inadmisibilă a recursului.

Conform art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

La caz, incertitudinea juridică ce vizează începutul curgerii termenului pentru depunerea cererii de recurs și a motivării acesteia este strâns legată de noțiunea generică de „decizie”, care este una proprie Codului administrativ.

Așadar, pentru a înțelege sensul pe care legiuitorul a dorit să îl dea sintagmei „decizia instanței de apel” din art. 245 Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că prin noțiunea de „decizie” se subînțelege la caz: 1) dispozitivul deciziei curții de apel; 2) decizia motivată a curții de apel.

Or, din coroborarea art. 191 alin. (2) și (3), 226, 240 alin. (3) și 245 Cod administrativ, rezultă inechivoc că după examinarea cererii de apel, instanța de apel

adoptă decizia în formă de dispozitiv, adică componenta structurală a deciziei instanței de apel careia i se dă citire la pronunțare și nu reprezintă altceva decât reproducerea integrală și întocmai a soluției adoptate în urma deliberării, calea și termenul de atac.

Iar motivarea, în scris, a deciziei adoptate are loc în termenul specificat la art. 226 alin. (2) și (4) și art. 240 alin. (3) Cod administrativ.

Asta, deoarece motivarea recursului se depune doar după notificarea deciziei motivate a instanței de apel, întrucât, numai după acest moment, partea interesată ia cunoștință nu numai de soluția materializată prin dispozitivul deciziei motivate a instanței de apel, dar și, în mod efectiv, de considerentele cuprinse în decizie.

Distinct de cele menționate, este cert că legiuitorul a prevăzut depunerea recursului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de declarare și cel de prezentare a motivării recursului curg din momente diferite (dies a quo), și anume: în temeiul art. 245 alin. (1) Cod administrativ, de la notificarea dispozitivului deciziei instanței de apel, sub sancțiunea art. 246 alin. (2) lit. d) Cod administrativ – recursul se declară inadmisibil, în special, când recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1).

Iar în temeiul art. 245 alin. (2) Cod administrativ, de la notificarea deciziei motivate a instanței de apel, sub sancțiunea art. 246 alin. (2) lit. e) Cod administrativ – recursul se declară inadmisibil, în special, când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă, după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2).

Sub acest aspect, prin aplicarea regulilor de interpretare a normelor enunțate, coroborate cu prevederile art. 245 alin. (1) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că, la caz, dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat public la data de 15 iunie 2022 (f. d. 35-36 vol. II).

Concomitent, din actele cauzei, instanța de recurs reține expedierea de către Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul poștei electronice, la 21 iunie 2022, către părți, inclusiv și Consiliului municipal Chișinău și Primarului General al municipiului Chișinău, a copiei dispozitivului deciziei instanței de apel, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele dosarului (f. d. 50 vol. II).

Aici, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că notificarea se dispune de instanța de judecată, prin alegerea unei modalități stabilite de art. 96 alin. (1) și art. 97 alin. (3) Cod administrativ, prin urmare, termenul de depunere a recursului începe să curgă imediat din ziua următoare a aducerii la cunoștință a dispozitivului deciziei instanței de apel.

Respectiv, notificarea dispozitivului deciziei participanților la proces are drept scop comunicarea adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor textului cuprins în actul de procedură. Iar întru confirmarea aducerii la cunoștință a

actului de procedură participanților la proces, este necesar a fi anexată dovada recepționării acestuia la materialele cauzei.

Astfel, fiind stabilit cu certitudine că la 21 iunie 2022, copia dispozitivului deciziei din 15 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată către Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău, prin intermediul poștei electronice, la adresa de e-mail – primaria@pmc.md, fapt se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 50 vol. II), termenul de declarare a recursului pentru Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău, prin prisma art. 245 alin. (1) Cod administrativ, ținând cont de data notificării dispozitivului deciziei instanței de apel, a expirat la 21 iulie 2022.

La caz, se atestă că recurenții Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău nu au depus un recurs nemotivat în termen de 30 de zile din momentul notificării dispozitivului deciziei instanței de apel, așa cum prevede alin. (1) al art. 245 Cod administrativ, dar au depus la 25 octombrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, un recurs motivat (f. d. 53-57 vol. II).

Prin urmare, depunând recursul numai la 25 octombrie 2022, Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău au omis termenul de 30 de zile prevăzut de lege, motiv pentru care survin consecințele art. 246 alin. (2) lit. d) Cod administrativ – recursul se declară inadmisibil, când recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1).

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că acțiunile instanței de apel cu privire la expedierea copieii dispozitivului deciziei din 15 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, corespund întru totul exigențelor legale.

Mai cu seamă că adresa de e-mail – primaria@pmc.md a fost indicată în partea de subsol a procurii nr. 07-116/20 din 5 ianuarie 2022 și a procurii nr. 02-116/03 din 5 ianuarie 2022 eliberate Mariei Crețu de către Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău (f. d. 58, 59 vol. II), adresa electronică menționată fiind utilizată și pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și în instanța de apel (f. d. 161, 167, 189, 234 vol. I, f. d. 9, 17, 23, 25, 29 vol. II).

Din aceste considerente, având în vedere faptul că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție și că în cazul examinării admisibilității recursului depus de Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l declara inadmisibil prin prisma aspectelor sus-enunțate.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al

Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Consiliul municipal Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu